

Д. П. Урсу

Нузет Мемет

НУЗЕТ Мемет (13. 03. 1888, с. Айдаргази Євпаторій. пов., нині с. Орлянка Євпаторій. р-ну, АР Крим – 04. 05. 1934, с. Коккози, нині Соколине Бахчисарай. р-ну, АР Крим) – кримськотатарський письменник. Рано залишився сиротою. Від 1900 навч. у «Зынджырлы-медресе» в Бахчисарай. Писати почав під впливом рев. подій 1905. Поет-сатирик у своїх віршах висміював експлуататор. дійсність, реалістично відтворював життя народу, різко критикував шкідливі реліг. звичаї. 1909, знаходячись під поліц. наглядом, заарешт. за низку сатир.-гуморист. епіграм на цар. чиновників (4 місяці пробув у в'язниці під слідством). Після звільнення мандрував Рос. імперією. 1912 дебютував віршами в г. «Терджиман» («Перекладач»). У них широко використовував фольклор крим. татар. Виступав також у жанрі прози: сатир. повість «Селим сохта» («Семінарисст Селім»), де майстерно відображено трагікомічні випадки із життя вчителів та вихованців медресе, а також наслідки поразки Росії в рос.-япон. війні 1905, оповідання «Талийсиз кьоранта» («Нещаслива сім'я»; обидва – 1910-і рр.) тощо. У 1920-х рр. учителював під Севастополем. Ці ж роки стали найпліднішими для нього: «Зевкъыма кете» («Мені цікаво»), «Къудалыкъ» («Сватівство»; обидва – 1927), «Нишанлыма кеткенде» («У гості до зарученої»), «Койде кыш» («Зима в селі»; обидва – 1928) – у творах домінує опис життя простого народу, персонажі наділені рисами побут. характеру. Окремі твори Н. вміщено до післявоєн. кримськотатар. хрестоматій з літ-ри. Переслідувався з боку рад. влади за належність до багатих прошарків. За свідченнями родичів несподівано помер у лікарні. Частина його твор. доробку втрачено під час депортації 1944, якої зазнали його дружина й дочка.

Рекомендована література

1. Тарханская З. В память о поэте // Голос Крыма. 1998, 25 апр.;
2. Деятели крымскотатарской культуры. (1921–1944 г.): Библиографический словарь / Гл. ред. и сост. Д. П. Урсу. Сф., 1999.

Бібліографічний опис:

Нузет Мемет / Д. П. Урсу // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-73894>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).